

Môr Ladron Cymru

Cam Sylfaen	Gweithdy weid e'i hwyluso gan staff yr Amgueddfa.	Gweithdy wedi e'i hwyluso gan yr Amgueddfa: 1 awr Gweithgaredd grefft a helpa o dan arweiniad athro: 1 awr.
Disgrifiad Byr: Dewch i gyfarfod â'n môr-leidr cyfeillgar a chlywed am straeon dramatig y môroedd mawr. Defnyddiwch eich dychymyg i ddilyn hynt a helynt un o fôr-ladron enwocaf Cymru – Barti Ddu. Aborth athrawon a disgyblion: “Yr oedd y plant yn cyffro l gyd l gyfarfod a mor leidr go iawn! Digonedd o ffeithiau a gwybodaeth am y cyfnod.”	Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd Amser a phobl Dylid rhoi cyfleoedd i blant: • ddechrau adnabod gwahaniaethau rhwng ffyrdd o fyw yn ystod gwahanol gyfnodau • ddefnyddio ystod o ffynonellau hanesyddol, gan gynnwys arteffactau	
Acanion dysgu: • Dysgwch am un o fôr ladron hanesyddol drwg-enwog Cymru - Bartholomew Roberts. • Dysgwch am fywyd Barti Ddu a sut ddaeth yn fôr leidr llwyddiannus, byd-enwog.		Gellir addasu'r sesiwn hon ar gyfer grwpiau ag anghenion arbennig – cysylltwch â ni i drafod.

Môr Ladron Cymru

Gweithgaredd	Sgiliau	Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd
Sesiwn yng nghwmni actor cymeriad: Yn ystod y sesiwn wedi'i hwyluso, bydd disgyblion yn cyfarfod â'r môr leidr Barti Ddu (actor yn chwarae cymeriad). Byddant yn dysgu ac yn clywed am straeon cyffroes am dynion o Gymru wnaeth hwylio'r moroedd mawr yn ystod cyfnod aur y môr ladron. Byddant hefyd yn darganfod mwy am gymeriad anarferol Barti Ddu a chod y môr ladron y dyfeisiodd.	Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd • gwrandao ar syniadau pobl eraill • meddwl yn greadigol a dychmygus	Llythrennedd <u>Llafaredd:</u> Datblygu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau. Agwedd: siarad
Cwestiynau i'w drafod: • Beth yw Mor leidr? • Pwy oedd y môr ladron cyntaf? • Pa fathau o drysor yr oedd y môr ladron yn cipio? • A oedd yna rhai merched oedd yn môr ladron? • A oes gennym ni mor ladron heddiw?		
Adnoddau y bydd eich disgyblion yn eu defnyddio yn ystod yr ymweliad: Ystod o wrthrychau gwreiddiol a replica i ymwneud a mordwyaeth, bywyd ar y môr e.e. cap Fynwy, awrwydr, map a thin tobacco. Fe fydd nodiadau ar gael ar gyfer y gwrthrychau. Gwybodaeth Iechyd a Diogelwch i ysgolion: www.amgueddfacymru.ac.uk/addysg/iechydadiogelwch/	Gweithgareddau dilynol: • Gwnewch focsys sy'n cynnwys arogl sbeis neu nwyddau fyddant yn masnachu. Syniadau am beth yw cynnwys - Sinamon, coffi, clof, pupur du, nytmeg, siwgr, te a fanila. Aroglwch bob un yn eu tro a disgrifiwch yr arogl i'ch ffrind. • Gan edrych ar y thema trysor aur, archwiliwch golau a thywyllwch. Ymchwiliwch wrthrychau sgleiniog ar rai sydd ddim yn sgleiniog. Defnyddiwch dorsh a disgleirio golau ar y gwrthrychau. Pa un sy'n sgleinio orau? • Trefnwch helpa drysor, cuddiwch wrthrychau yn y dosbarth neu'r ysgol. Gofynnwch i'r plant dynnu llun o'r gwrthrychau y maent yn darganfod.	

I drefnu ymweliad ffoniwch (029) 2057 3600 neu e-bostiwch Learning.Waterfront@museumwales.ac.uk
I gael rhagor o fanylion ewch i www.amgueddfacymru.ac.uk/addysg

Môr Ladron Cymru

Paratoi :

- Paratowch y disgyblion i gyfarfod a'r môr leidr, gall ambell i ddisgybl teimlo'n annifyr. Yn y gorffennol y mae sawl athro wedi gofyn am lun o'n hactor fel y Môr leidr i baratoi'r plant am y gweithdy.
- Gofynnwch l'r disgyblion feddwl am gwestiynau i ofyn i'r môr leidr.
- Trafodwch y môr ladron cynharach - y Llychlynwyr. Cewch ddod o hyd i fodel o long defnyddiwyd gan Lychlynwyr yn y gorffennol i fynd i mewn i sianel Bryste er mwyn fasnachu gyda'r bobl ar yr arfordir. Ceir enw Saesneg am Abertawe sef Swansea ddod o'r frawddeg Norseg *Sveinn's ey* sef Sven's inlet.
- Defnyddiwch fap mawr o'r DU neu fap o'r byd a thrafod sut all y disgyblion adnabod tir a'r moroedd ar y map.

Dolenni:

<http://www.rmg.co.uk/explore/sea-and-ships/facts/ships-and-seafarers/pirates>

http://www.royalnavalmuseum.org/info_sheets_piracy.htm

<http://www.royalmint.com/aboutus/education>